

Az égre törő toronyházak

A Kálvin tértől a Hungária útig

SÉTA AZ ÚJJÁSZÜLETŐ JÓZSEFVÁROSBAN

Amikor nyakamba vettem a Józsefvárost, tudtam, hogy nehéz feladatra vállalkozom, hiszen talán a legösszetettebb, legsokoldalúbb fővárosi kerület ez. A valóság azonban rádöbbenett, még legjellemzőbb vonásait sem lehet egy rövid cikk és néhány kép terjedelmében bemutatni.

Suhajda József, a VIII. kerületi tanács elnöke így fogalmazta meg tréfásan: a kerületben minden megtalálható: a Baross utcai szülészettől a Kerepesi temetőig, az élet kezdetétől a végéig. Valóban, a szimbólum találó, mert köztársaság lehetne felsorolni a Józsefváros olyan

jelentős létesítményeit, intézményeit, amelyek a főváros életében, történetében döntő szerepet játszanak.

Munkásmozgalom. Itt lakott valamikor Táncsics Mihály a Tömő utcában. A Népszava évtizedeken át itt készült a régi Conti utcai szerkesztőségben, ahol Alpári Gyula, Somogyi Béla, Bacsó Béla, Ságvári Endre és József Attila is dolgozott. Józsefváros... Itt tagadták meg először a menetszázadok a frontra indulást az első világháború végén, ezzel mintegy megindítva az őszi-rózsás forradalmat. A józsefvárosi nagy munkástüntetés volt a Tanácsköztársaság ha-

talomátvételeknek egyik bevezető állomása, de innen kísérelték meg először a fiatal proletárhatalom megfojtását a ludovikás ellenforradalmárok. Ez is Józsefváros.

A szakszervezetek innen vezették a Horthy-fasizmus éveiben a munkásság harcát, soraik közt a kommunisták legjobbjai, és a Köztársaság tér 1945-ös naggyűléséről indultak harcba a föld, kenyér, szabadság jelszavával a magyar kommunisták, de a Köztársaság téren mutat égnék emelt karjával örök mementőt az 1956-os ellenforradalom mártírjainak emlékműve. Józsefváros... Egyik határán a tudomány és

kultúra fellegvái, az ELTE természettudományi karának épületei és a Nemzeti Múzeum állnak őrt, másikon a Ganz-MÁVAG, a magyar ipar és munkásmozgalom egyik legjelentősebb üzeme. Itt állt a régi Nemzeti Színház és a Népszínházból lett, néhány éve lebontott Nemzeti. A Múzeum körúton, a Pesti Divatlap szerkesztőségében dolgozott Petőfi és a Szentkirályi utca 23-as ház helyén állott az az Ősz utcai ház, ahol Karacs Ferenc rézmetsző vendégszeretettel élvezve, Katona József befejezte a Bánk bánt. Az irodalompartoló rézmetsző házában gyakran fordult meg Kazinczy, Vörösmar-

Józsefvárosi udvar

A Fűvészkert

Az ellenforradalom áldozatainak emlékműve a Köztársaság téren

A Baross utcai szülészeti klinikán

